

31.03.2022г.

До
Министъра на земеделието,
г-н Иван Иванов
minister@mzh.government.bg

До
Заместник-министъра на земеделието
г-н Иван Христанов
IHristanov@mzh.government.bg

До
Заместник-министъра на земеделието
г-н Момчил Неков
MNekov@mzh.government.bg

До
Дирекция „Биологично производство“
ACharakchiev@government.bg

До
Дирекция „Развитие на селските райони“
rdd@mzh.government.bg

До
Представителството на Европейската комисия в Р.България
COMM-REP-SOF@ec.europa.eu

Адрес за кореспонденция :
Национална Био Асоциация, по електронен път на e-mail:
nbioassoc@gmail.com

Относно : Становище на Национална био асоциация в контекста на обсъждане на Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027г от ПРСР на Република България

Уважаеми дами и господа,

След проведени редица работни заседания по работни групи, консултации и допълнителни срещи и след като се запознахме с така представения проект на Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони в Република България, ние от Национална био асоциация, изразяваме пред Вас и настоящето

СТАНОВИЩЕ :

За съжаление след няколко провалени програмни периода (САПАРД, ПРСР 7-13 и ПРСР 14-20) и „успешно усвоено“ европейско финансиране, в така представения Стратегически план за развитие на селските райони на Р.България, не намираме промяната от предходните провалени програмни периода. Дори похватите на „старата – нова“ администрация са същите, дори лицата генериращи и прокаращи точно определени лобистки схеми са същите.

Не е за вярване, че българската био земя се е свила до 1,7 % и е толкова малко.

Логично е много голямо ЗАЩО??????????????

Първо е необходим отговор на този въпрос и всички установени грешки, вредни политики и виновни да бъдат отстранени. Въпреки, че стратегическия план е предаден в този вариант, отговора на този въпрос е необходим и трябва да се започне незабавно работа. Този въпрос непременно трябва да бъде поставен и изяснен с оценката на ПРСР за изминаващия програмен период.

По отношение на начина и реда по който се провеждаше обсъждания с бранша:

-Браншовите организации не разполагаха предварително в цялост и пълнота от предварително разработени бюджети, анализи, изводи, справки и др. Всичко се правеше целенасочено хаотично, обсъждаха се теми „на парче“, когато се задаваха конкретни въпроси и се изискваше информация, същата не се предоставяше или се протакеше;

-Органът по управление на ПРСР, работи с близки до себе си НПО браншови организации, чрез които е в контакт и по този начин изисква от тях определени становища, за да прокара схеми и мерки, които са в интерес на определени групи заинтересовани лица.

-Видно правилата по които се провеждат тематични работни групи, няма правила, по които се взема определено решение, дали се подкрепя или се отхвърля някакво предложение или тема. Всяко решение на Органа по управление на ПРСР не е взет от бранша, респективно земеделските стопани, а е взето от лобистки групи. Предварително се изискват определени становища от подбрани лица, за да се прокара определена схема за финансиране или подпомагане по ПРСР.

-Заседанията на тематичните работни групи се превръщат в една безсмислена говорилня, само за алиби по отношение на взетите решения.

-Под предлог че трябва да се бърза или че няма време за „усвояване“ на средствата на ПРСР се вземат решения, които категорично не са в интерес на реални малки, средни и дребни земеделски стопанства.

Изключително уважаваната от нас г-жа Лаура Къовешки, която каза, че „корупцията е традиция в България“ е абсолютно права. Просто елате да установите прилагането на настоящата или бъдещата ПРСР на Р. България и сами ще се уверите в това.

Предлагаме провеждането на ТРГ по досегашния начин да се прекрати и да се върнем към методиката от предприєдинетилния период и програма САПАРД. Всички участници на една маса и решенията се вземаха със 100 % от гласовете. Тогава надделяваха аргументите, анализите, а не лобизма, виковете в залата и стачките, корупцията само се прокрадваше. В ДФЗ имаше Комисия за избор на

проекти, колкото и формално да работеше, после я превърнаха в Комисия за информираност, а в последния програмен период те изчезнаха и затъмнение.

Тази методика бе зададена от ЕК, докато настоящата пародия е от българската администрация. Именно в това е разликата.

Разработването на стратегическия план е идеална възможност за промяна, с която настоящето правителство се ангажира. ЗЛАТЕН ШАНС, който засега не е използван или поне за биопроизводството, плодовете и зеленчуците. Напротив голяма част от политиките за запазени, има изключително сериозни негативни промени, като преобладават козметичните.

Според нас от НБА, **една от най-слабите страни на стратегическия план са изключително занижените цели пред биопроизводството**, аргументите са смешни. Не е предвидена политика и съответни дейности за стимулиране на биопереработката, биохраните и напитки, биопродукти и не разбираме защо не са предвидени никакви мерки за развитие на биопазар, даже най-обичайното като предлагане и потребление.

Необходимо е, като в същото време го и предлагаме, да се заложат цели в съответствие с приоритетите на бъдещия програмен период и те да бъдат подкрепени с дейности и мерки.

В частност считаме, че една от промените която не е правилно да продължава е подкрепата за сеитбооборота. Не може средствата за сеитборот да са повече отколкото за биоземеделие.

Тя бе въведена, тъй като не се усвояваха средствата по мярка 214 „Агроекологични плащания“, ПРСР 07-13. Така драстично бе обърната политиката към „усвояване“, че за една година бе достигнат бюджетен дефицит от 100 млн.лв и пострадаха много биопроизводители.

Предлагаме още от следващата година и всяка година средствата за сеитборот да намалят с 20 % и да се прехвърлят за биодейности, като с тази промяна да се осигури плавен преход от сеитбооборот към постепенен ръст на биопредлагането.

Не е аргумент, че колегите които си разпределят сеитбооборота са поискали един милиард лева, това е класически лобизъм и съответно лобистки решения.

Втората слаба страна на стратегическия план, която искаме да отбележим в настоящето становище е продължаването на прилагането на обвързаната подкрепа така, както се прилага в изтичащия програмен подкрепа.

Тази мярка е временна и се прилага за отрасли, които са закъсали и докато се възстановят. Тя не е за непрекъсната подкрепа и затова в ЕС има гласове против начина на прилагане на тази мярка в България. Със сигурност някои отрасли трябва да се изведат от тази мярка, тъй като се стабилизираха и подпомагането им да продължи в първи стълб. Разбира се, че тази мярка трябва да се пренасочи към други отрасли или култури, които закъсаха. И така нейния дял може и да намалее, не е задължително да е винаги максимален 13 %. Колкото по нисък е този процент толкова по балансирано е земеделието и закъсалите подотрасли ги няма или са малко, в резултат на някакви причини, но не и поради **грешна политика**.

Наложително е разумно разпределение на първи стълб, това е втория голям шанс за **промяна**, който се пропуска с предлагания стратегически план. Отдавна предлагаме модела на Германия, но там политиките в много висока степен се определят от Селския съюз на Германия, а не от Дирекция „Развитие на селските райони“ МЗм.

По отношение на част от схемите, които ще се прилагат в самия стратегически план:

- бъдещата мярка 10 „Агроекология и климат“ :

По отношение на тази мярка, тя винаги е била изключително важна за осъществяване на „схемите по източване“ на средства от бюджета на ЕС. По отношение на това, промени в бъдеще не се очакват, същите възможности пак ще са налице. Национална био асоциация, предложи да има ограничение от 50 ха по схемите за подпомагане по всички направления на бъдещата мярка 10 „Агроекология и климат“, същите не бяха приети от МЗМ и схемите които са се прилагали в миналото, ще продължат и занапред :

- Подпомагане на схеми за сеитбообращения;
- Очертаване на постоянно затревени площи, ливади и други площи, чрез „виртуални животни“;
- Подпомагане на червеногуши пернати, орли и лешояди и още и още.

- бъдещата мярка 11 „Биологично земеделие“ :

Тук е налице съществен напредък, по прилагането на лобистки схеми за подпомагане.

Докато през изминалите години, успяхме да извоюваме ограничение на площите за подпомагане до 50 ха, тук небезизвестни лица, постигнаха :

- Нечуваните за Европа, подпомагане 2500 дка биологични площи от полски и фуражни култури на бенефициент, които в края на програмния период отново ще се „изпарят“ в небитието;

- Увеличи се подпомагането на 1000 дка биологични рози, необходими на парфюмерийната промишленост, в конкретна област/район, в полза на точно определени производители (само дете не им споменахме имената поименно в плана, но ние си ги знаем). Нещо повече лобизма стигна до там, че маслодайната роза (необходима за парфюм) не се включи към групата на етерично-маслените култури, където и е мястото, а се отдели на отделен ред за подпомагането с едно драстично високо плащане, почти приравнено към трайните насаждения. Само че таванът за трайните насаждения е 50 ха, наполовина от розата. **Обяснете логиката различна от лобистка.** По този начин изобщо не се решава проблема с продоволствената криза на храните и необходимостта да се доставя здравословна и качествена храна до всеки един гражданин, каквато е целта на ПРСР и мярката в конкретност. Това обслужва само единица бенефициенти, които може да преброим на пръстите на едната си ръка.

- за да се осигури финансиране на гореизложеното, всички производители на орехови насаждения ще страдат, с драстично наманено подпомагане изнесени на отделен ред в плана;

Заниженият бюджет в стратегическия план, различните и по високи тавани ще доведат отново до бюджетен дефицит по агроекологичните и биологични схеми, аналогичен на този през 2016,2017 и 2018г. отново ще има, тъй като схемите за източване на европейското финансиране не са прекратени.

Предлагаме да се стартира с тавани от 50 ха за всички култури за да няма пак бюджетен дефицит и в зависимост от развитието, ако има възможност да се повдигат.

По принцип в Европа биопроизводството не се осъществява от огромни производители и в България е така. Стопанствата са изключително силно раздробени. В заседание на ТРГ ни се докладва, че стопанствата отглеждащи рози са масово по 0,5-1 дка или до 5 дка. Изключителна рядкост е голямо стопанство. Тези 1000 дка биорози в конкретната област са за направени точно определени хора.

Нечувана драма е българското агроекологично и биопроизводство. Ние в качеството си на неправителствена организация в сектора, всячески се мъчим да поставим ограничения пред плащанията по тях, за да може да не се „източат“ средства по предварително нагласени схеми и мерки и да няма никаква конкретна полза на обществото ни.

Видно от така представения Стратегически план, не сме могли да се справим с тази наша бленувана цел.

По отношение на уж приоритетния сектор „Плодове и зеленчуци“, основният въпрос е, дали ще продължим да копаем дъното ?

В този вид на стратегическия план не е налице приоритет за този сектор.

Можем да предложим изцяло нова политика, нови дейности и мерки, пазарна подкрепа, необходима е сериозна промяна за да се приближим към капацитета на българското градинарство.

Председател на УС на НБА :

/д-р Слави Трифонов/